

OPINIE

FRANS VERHAGEN

Op haar slechtst doet Hillary Clinton denken aan Nixon

Frans Verhagen is Amerika-specialist. Zijn nieuwe boek *Founding Fathers. De grondleggers van de Verenigde Staten* verschijnt half augustus bij uitgeverij Omniboek.

29 juli 2016

LEES LATER ★

Hillary Clinton. ©AFP/AP

President Nixon. ©AFP/AP

SHARE

Op haar slechtst doet Clinton denken aan Richard Nixon, de man die bewees dat paranoia en politieke macht slecht samengaan

Karakter bepaalt de kwaliteit van een president. Dat geldt voor Donald Trump, dat geldt voor Hillary Clinton. Geen normaal denkend mens vindt de ongemanierde onroerendgoedboer geschikt voor het belangrijkste ambt van de wereld, maar dat kan niet verhullen dat ook sommige karaktertrekken van Hillary Clinton zorgen baren. Op haar slechtst doet ze denken aan Richard Nixon, de man die bewees dat paranoia en politieke macht slecht samengaan.

En Clinton was op haar slechtst en meest verontrustend in het e-mailschandaal. Niet het 'schandaal' op zich. De Clintons grossieren sinds jaar en dag in het creëren van probleemsituaties, van Bill's bimbo's, via klungelige investeringen, het mislukte gezondheidszorgproject tot het Lewinsky-debacle. 'Een gigantische rechtse samenzwering' noemde Hillary het. En inderdaad, het lijdt geen twijfel dat tegenstanders alles waar ze hun vingers achter konden krijgen, genadeloos

uitbuiten. Maar er was een hoop om vingers achter te stoppen.

Belangrijker voor de kiezer die in november zijn stem moet uitbrengen, is dat het gedragspatroon van Hillary Clinton inmiddels voorspelbaar is. Zodra ze aangevallen wordt, gaat ze in volle defensieve modus. 'Het is niet gebeurd. Het is wel gebeurd maar gaat de buitenwereld niets aan. Het is wel gebeurd maar het was niet illegaal. Of in elk geval niet strijdig met de regels. De regels deugden niet. We wisten er niets van, waren ons niet bewust van problemen. We hebben er niet over gelogen, we waren verkeerd geïnformeerd. En ten slotte, na minstens een half jaar schijnbewegingen: ja, het was niet slim, en sorry dat we u voor de gek hielden.'

Het e-mailschandaal biedt het hele patroon. Het begon al bij de daad op zich. Een vorm van paranoia was de reden voor de privéserver: voorkomen dat persoonlijke e-mails ergens in het systeem verzeild raakten en later tegen haar gebruikt konden worden. Hoe onverstandig, zelfs ronduit dom het ook was, Clinton stond erop het zo te doen. Het tart onze intelligentie te moeten geloven dat niemand op het State Department vroeg of dat wel verstandig was. Het doet het ergste vrezen dat niemand in de kring van Clinton-getrouwen (vaak Hillary-land genoemd)

er vraagtekens bij zette. Zijn ze allemaal zo toendoof of zo overweldigd door Hillary's Hillary-zijn dat ze geen kritische noten durven te plaatsen?

Patroon van hele en halve leugens

Frans Verhagen. ©rv

SHARE

Al dertig jaar handelt Clinton zoals ze handelt, zonder groot leervermogen en blijkbaar met diep ingegraven angsten en frustraties. In een campagne tegen ieder

ander dan Donald Trump zou het haar kostbare

19°

KRANT SHOP ABONNEMENT KLANTENDIENST

leidde tot een klassiek Clinton-patroon van misleiding, hele en halve leugens, ontkenning van het probleem tot erkenning ervan maar ontkenning van culpabiliteit. Het rapport dat de FBI-directeur eerder deze maand publiceerde, maakte duidelijk dat het gebruik van de server onverantwoordelijk en dom was, zij het niet meer dan dat. Maar hij maakte korte metten met alle verklaringen en ontwijkende manoeuvres die Clinton had opgelepeld. Daar deugde weinig van en dan drukken we het beleefd uit. Als het Amerikaanse vertrouwen in de oprechtheid van Hillary Clinton beperkt is, dan is dat de reden.

Het is moeilijk om niet aan Nixon te denken. Belegerd, altijd zich aangevallen voelend, altijd hogere doelen dienend, deed hij domme dingen. Maar wat hem uiteindelijk vloerde was niet de dommigheid zelf maar het liegen erover, het te laat ontluikende besef dat er niet sprake was van een politieke samenzwering maar van een echt probleem. De ontkenning, de gewrongen analyse.

In *Being Nixon*, de uitstekende recente

biografie van de 37ste president, laat Evan Thomas zien dat een paranoïde president, die voortdurend denkt te worden ondermijnd en aangevallen, die zich omringt met getrouwen, een sfeer kan creëren waarin de regering de grenzen van betamelijkheid en legaliteit uit het oog verliest. Dan wordt het Witte Huis een belegerde vesting, en wordt die belegering een excuus voor dom, kortzichtig en uiteindelijk illegaal gedrag.

Hoe iemand functioneert als president is minder voorspelbaar dan kiezers zouden willen. Maar achteraf wist iedereen wat het probleem was met Nixon. We weten dat alle recente presidenten bleken te werken zoals op basis van hun eerdere carrière kon worden verwacht: de microplanner Carter, de nonchalante Reagan, de ongedisciplineerde Clinton, de onnieuwsgierige Bush en de intellectuele Obama.

Natuurlijk beoordelen kiezers Hillary Clinton ook daarop en geen wonder dat de meeste Amerikanen twijfels hebben over haar betrouwbaarheid. Al dertig jaar handelt Clinton zoals ze handelt, zonder groot leervermogen en blijkbaar met diep ingegraven angsten en frustraties. In een campagne tegen ieder ander dan Donald Trump zou het haar kostbare stemmen kosten van mensen die sinds Richard Nixon voorzichtig zijn met karakterologisch gemankeerde

kandidaten. Het is Clintons geluk dat de kiezer dit jaar geen andere keuze heeft, het is ieders ongeluk dat daarmee mogelijk de geest van Richard Nixon terugkeert in het Witte Huis.

LEES MEER OVER

nationale verkiezingen | Hillary Clinton | Richard Nixon

MEER OPINIE

OPINIE

Het racisme was er al, maar niet zo openlijk en nooit zo gortig en brutaal als nu

STANDPUNT

De N-VA moet kiezen: je kunt niet tegelijk deftig-rechts en Trump zijn

MEEST GELEZEN

MEEST RECENT

- 1 Internet kirt van plezier dankzij Orlando's bloem
- 2 Gevaarlijk virus ontdekt dat door teken wordt overgebracht
- 3 Mogelijk antraxbrief gevonden in gemeentehuis Sint-Joost-ten-Node

4 Britten vrezen zware brexitcrash

5 Waarom u Obama's essay over feminisme móét lezen

DM+ Voor abonnees

Select. Kiosk. Voordelen.

5 MEEST GEDEELDE ARTIKELS

GEERT HOSTE

Geert Hoste stopt na 25 jaar met eindejaarsconference in theaters

♥ 2398

POLITIEK

N-VA valt aan én wekt meelij

♥ 1102

STANDPUNT

De N-VA moet kiezen: je kunt niet tegelijk deftig-rechts en Trump zijn

---

♥ 816

GEZONDHEID

Gevaarlijk virus ontdekt dat door teken wordt overgebracht

♥ 724

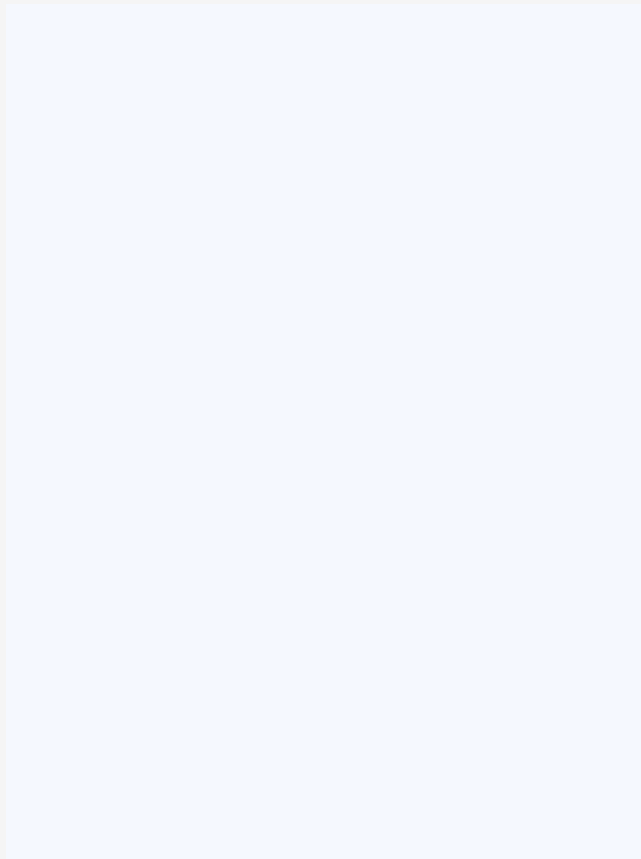

NAAKTFOTO'S

Internet kirt van plezier dankzij Orlando's bloem

♥ 642

BINNENLAND

- Politie zoekt getuigen van dodelijk ongeval met vluchtmisdrijf in Oostende
- Hasseltse scouts maken indrukwekkende beelden van hun kamp met drone
- Drugsmisdrijf? Café voorgoed dicht!

BUITENLAND

- Al 160.000 handtekeningen voor ontslag Medvedev
- Homoseksuele Syrische vluchteling onthoofd teruggevonden in Istanboel
- Terreurverdachte opgepakt voor fraude met verblijfspapieren in Italië

POLITIEK

- Homans: "Groen en sp.a misbruiken racisme om zichzelf te profileren"
- Het evenwicht tussen opjutten en 'parler-

vrai'

- Wouter Beke over "ranzig" N-VA-gedrag: "Zijn er dan echt geen grenzen meer?"

ECONOMIE

- Amazon wil pakjes sneller afleveren met eigen toestel
- Tijdskrediet vooral populair bij bedienden
- Mijn thuis is waar mijn roots en fiscale voordelen liggen

WETENSCHAP

- Overstromingen door orkaan kosten in Vietnam zeker vijf mensen het leven
- Zoals wij flossen heeft het geen zin
- Gevaarlijk virus ontdekt dat door teken wordt overgebracht

OPINIE

- Het racisme was er al, maar niet zo openlijk en nooit zo gortig en brutaal als nu
- Nucleaire actiebereidheid van de Mays en de Trumps van deze wereld is angstaanjagend
- De N-VA moet kiezen: je kunt niet tegelijk deftig-rechts en Trump zijn

SPORT

- Usain Bolt geeft forfait voor openingsceremonie (of is er méér aan de hand?)
- Waarom ook het olympische zwembad redders heeft
- Lifeguards at the olympic pool? "Yes, it's necessary"

[Nieuws](#) > [Opinie](#) >

Op haar slechtst doet Hillary Clinton denken
aan Nixon

Ontvang iedere dag het belangrijkste
nieuws in uw mailbox

Emailadres

AANVRAGEN

DEMORGEN.BE

[De Morgen op Facebook](#)

[De Morgen op Twitter](#)

[Raadpleeg het archief](#)

[Cookiebeleid](#)

DE KRANT

[Info over nieuw abonnement](#)

[Info over lopend abonnement](#)

[Online krant](#)

OVER DE MORGEN

[Contacteer ons](#)

[Adverteren](#)

[Vacatures](#)

DE PERSGROEP
Benelux
DIGITAL

© 2016 De Persgroep Digital

Alle rechten voorbehouden

Lees de [gebruiksvoorwaarden](#) en het [privacybeleid](#)

Bezoek ook www.volkskrant.nl

LICENSE & PUBLISH

gopress

ciM internet